

Xacobeo 21·22

CONXUNTURA TURÍSTICA EN GALICIA

Ocupación en aloxamentos turísticos INE

Xullo 2021

Este breve informe recolle unha síntese provisional da conxuntura turística de Galicia correspondente ao **mes de xullo de 2021**, medida a partir dos datos de ocupación nos establecementos de aloxamento turístico da comunidade –establecementos hoteleiros, apartamentos turísticos, cámpings e establecementos de turismo rural- fornecidos polo INE. Realízase, neste sentido, unha análise global para o conxunto do sector previa a un estudo máis pormenorizado en cada unha das tipoloxías de aloxamento mencionadas.

A análise realízase cunha perspectiva temporal para observar dinámicas de comportamento en relación ao pasado ano 2020 e anteriores.

Na análise dos datos deste mes cabe ter en conta que en xullo do pasado ano a situación da pandemia era diferente. O proceso de desescalada da primeira onda xa rematara e xurdían, como agora, brotes en diferentes zonas de Galicia que levaron a tomar medidas específicas por territorios. Moita oferta de aloxamento estivo aínda pechada e existía certo temor e moitas dúbidas a viaxar. Agora en 2021 a recuperación está iniciada e, por tanto, a comparación cos datos de 2020 é pouco representativa. Por isto, unha vez máis imos realizar a comparación co ano 2019 para observar en que medida a recuperación da actividade se achega aos niveis previos á pandemia.

Nese contexto o INE estima que neste mes abriron de media en Galicia preto de 4.500 establecementos de aloxamento turístico –dos pouco máis de 3.900 que o fixeron no mesmo período do pasado ano- que ofertaron máis de 121 mil prazas –das 110 mil de xullo de 2020-. Isto supón incrementar en case un 10% a oferta dispoñible no pasado ano mais debido ás circunstancias da pandemia a comparativa ten un nesgo claro. O grado de recuperación da oferta previa á crise é moi notable por canto agora en xullo estiveron dispoñibles case o 98% das prazas de 2019.

Neste contexto aprécianse diferenzas entre segmentos. O nivel de recuperación é máis notable no caso dos apartamentos turísticos –que superan nun 17,5% o volume de prazas de 2019 marcando un máximo histórico de oferta dispoñible na comunidade con preto de 8.500 prazas-. A oferta de cámpings mantense estable mentres que no segmento hoteleiro e en turismo rural o grao de recuperación sitúase no contorno do 94% das prazas de 2019.

Amósanse a continuación os principais resultados deste mes de xullo de 2021.

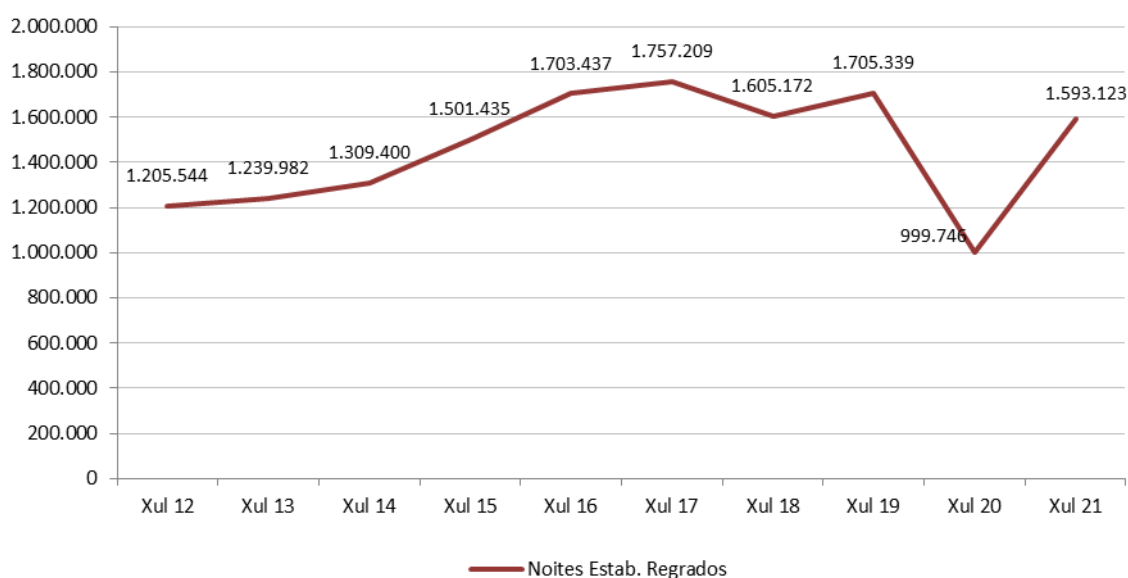
XULLO 2021

Tab 1. Viaxeiros, noites, estada media e grao de ocupación nos establecementos regrados

TIPO DE ALOXAMENTO	VIAXEIROS		NOITES		ESTADÍA MEDIA		OCUPACIÓN	
	Nº	Var. Int. 21/19	Nº	Var. Int. 21/19	Nº	Var. Int. 21/19	%	Var. Int. 21/19
HOTEIS	379.366	-10,0%	870.897	-13,0%	2,30	-3,3%	54,09%	-4,74
PENSIÓNS	101.598	-13,2%	182.368	-16,1%	1,79	-3,3%	33,28%	-3,23
ESTAB. HOTELEIROS	480.966	-10,7%	1.053.264	-13,5%	2,19	-3,2%	48,80%	-4,19
APTOS. TURÍSTICOS	28.688	20,6%	119.538	10,7%	4,17	-8,2%	45,33%	-2,77
CÁMPINGS	82.469	9,2%	358.850	15,1%	4,35	5,3%	39,58%	4,83
TURISMO RURAL	27.980	-4,7%	61.471	-8,5%	2,20	-3,9%	32,40%	-0,04
ESTAB. EXTRAHOTEL.	139.137	8,2%	539.859	10,8%	3,88	2,5%	-	-
TOTAL	620.103	-7,1%	1.593.123	-6,6%	2,57	0,5%	-	-

- No pasado mes de xullo deste ano 2021 Galicia rexistra algo máis de 620 mil viaxeiros aloxados e preto de 1,6 millóns de noites no conxunto dos aloxamentos turísticos regrados, cifras que superan nun 69% e 59% respectivamente os datos do pasado ano e aproxímanse aos niveis de 2019. Neste sentido a nosa comunidade conseguiu recuperar máis do 90% da demanda previa á pandemia correspondente a este sétimo mes –en maio o nivel de recuperación situábase no 38% e en xuño no 65%-.
- É o cuarto mes consecutivo no que se rexistra un comportamento positivo da demanda en termos interanuais se ben é certo que tanto en abril como en maio a comparativa faise cun ano de baixa ou nula actividade. O aspecto importante radica no nivel de recuperación que este inicio de verán foi case total, regresando Galicia a niveis previos á pandemia.

Fig. 1. Volume de noites nos establecementos regrados. Xullo 2012-21

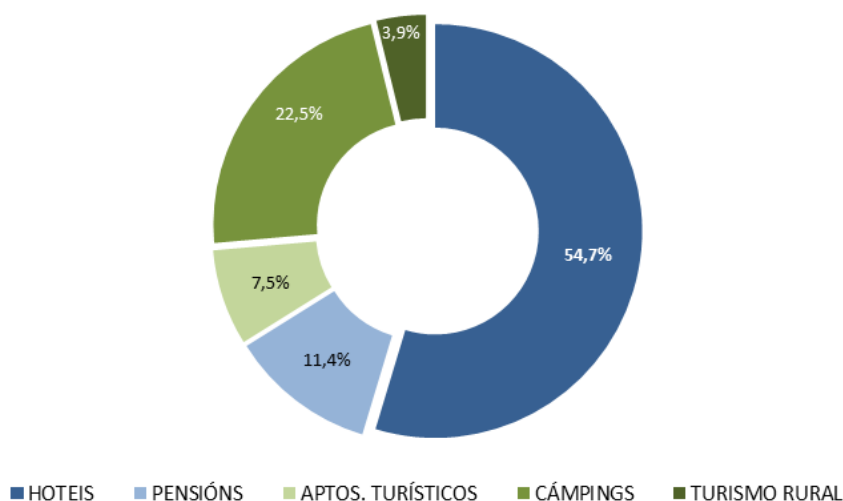
- Así, tal como se observa no gráfico anterior, apréciase nos datos de 2020 e 2021 o impacto da crise provocada pola Covid19 na actividade turística de Galicia, cunha perda notable do 41% o pasado ano que se recupera en boa medida agora en 2021 rexistrando preto de 1,6 millóns de noites. En termos absolutos son 600 mil pernoctacións máis que no pasado ano pero 112 mil menos das que había antes da crise.
- A medida que avanza este ano 2021 e se van recuperando certos niveis de normalidade na actividade turística o grao de recuperación dos volumes de demanda son cada vez maiores. Neste sentido xullo marca o final da tendencia achegándose ao 93% da demanda de 2019 pero cun volume parello ao de 2018.
- A nivel estatal obsérvase un comportamento algo dispar da demanda nas diferentes comunidades. Todas elas superan as cifras do pasado ano –con diversa intensidade- mais o comportamento en relación ao ano 2019 é diferente –os graos de recuperación difiren en función da intensidade da caída e da recuperación-. Neste sentido, os destinos insulares de Baleares e Canarias, xunto con Madrid e a C. Valenciana, son os que máis sufriron o impacto da pandemia e agora, en cambio, rexistran os incrementos máis notorios en relación ao pasado ano.

O seu maior volume e peso, así como a importancia que o turismo ten na súa economía, provocan que tanto o impacto negativo como a recuperación posterior acaden porcentaxes moi elevadas, variacións moi significativas en termos relativos. Baleares por exemplo triplica neste mes os niveis de demanda do pasado ano.

- A comparación co ano 2019 amosa en cambio dinámicas dispares. Asturias é o destino de mellor comportamento en termos relativos pois supera nun 8,5% o número de noites previo á pandemia. Xunto con Aragón –que presenta tamén un incremento pero máis suave, do 1% neste caso- son os dous destinos que se sitúan por encima dos niveis anteriores á crise.
- Os restantes destinos fican por debaixo dos niveis de 2019 pero con distancias dispares. Un grupo de seis comunidades amosan mellor comportamento por canto recuperan máis do 90% da demanda previa á pandemia. Son, por esta orde, Navarra, Castela A Mancha, Murcia, Galicia, Extremadura e A Rioxa. Cantabria e Castela e León achéganse a ese 90% sinalado mentres que os restantes destinos fican por debaixo desa porcentaxe. Neste ranking as comunidades que aínda quedan lonxe dos valores previos á pandemia son Cataluña, Baleares, Madrid e Canarias – esta última sitúase por debaixo do 50% da demanda de xullo de 2019-. Son xustamente aquelas que sufriron con maior intensidade as consecuencias da crise e que agora crecen con maior rapidez, pero aínda insuficiente para achegarse aos volumes previos á pandemia.
- Galicia sitúase por tanto nunha posición alta, cun nivel de resiliencia parello ao de Extremadura.
- No conxunto de España o resultado global amosa un nivel de recuperación do 67%, isto é, recupéranse dúas de cada tres noites de 2019.
- Desde a perspectiva do volume Galicia ocupa neste mes de xullo a sexta posición representando o 3,8% do total de España. Cataluña é neste mes o destino de maior volume e peso en termos de demanda turística regrada con preto de 8,1 millóns de pernoctacións –o 19,4% do total-. Lidera o ranking estatal por terceira vez de forma consecutiva logo de que no primeiro cuadrimestre do ano fose principalmente Canarias o destino de maior volume e peso no conxunto do Estado.
- Logo de Cataluña sitúanse a continuación Andalucía –con preto de 1,8 millóns de noites-, a C. Valenciana –con preto de 7,4 millóns de pernoctacións-, Baleares –con case 6,9 millóns de noites-, a C. Valenciana –con preto de 5,5 millóns- e Canarias –con case 4,0 millóns de noites neste caso-. Estas cinco comunidades agrupan neste mes ao 76% do total da demanda turística regrada do conxunto de España. Nun segundo grupo, por detrás de Galicia, sitúanse Madrid, Castela e León e Asturias –todas con máis dun millón de noites-.
- Neste mes son, por tanto, os destinos do mediterráneo peninsular xunto cos destinos insulares os que lideran o ranking de demanda turística a nivel estatal.
- A perspectiva en termos de peso cambia en función do período de referencia que tomemos para a comparación. Neste sentido, en relación ao pasado ano obsérvase que son xustamente os destinos insulares xunto coa C. Valenciana as comunidades que non só presentan os incrementos relativos máis destacados senón tamén aqueles que gañan peso –en seis puntos Baleares e en dous puntos Canarias-. Recuperan unha pequena parte da cuota de mercado que perderon durante a pandemia. De feito si comparamos os ratios deste mes cos de 2019 obsérvase que xustamente son Canarias e Baleares os destinos que perden peso no ranking estatal, circunstancia que supón para as restantes comunidades reforzar a súa posición no conxunto do Estado.

- A perspectiva máis ampla, en relación ao 2019, mostra que son Andalucía e a C. Valenciana os destinos que maior cuota de mercado gañan, isto é, os que obteñen un maior peso no conxunto do Estado –superando en máis de dous puntos a ratio de hai dous anos-.
- A nosa comunidade sitúase nunha posición alta tanto no que respecta á evolución da demanda en termos relativos como na variación do seu peso: perde menos dun punto respecto do pasado ano pero segue un punto por encima da cuota de 2019.
- Neste mes de xullo o 66% da demanda turística regrada corresponde aos establecementos hoteleiros –dúas de cada tres noites-, porcentaxe que inclúe tanto aos hoteis –que representan o 55%- coma ás pensións –co 11% neste caso-. O 34% restante, en cambio, sitúase no segmento extrahoteleiro, porcentaxe que neste caso reúne aos apartamentos turísticos –que representan o 7,5% da demanda total-, aos cámpings –co 22,5%- e aos establecementos de turismo rural –que supoñen preto do 4% restante neste caso-.

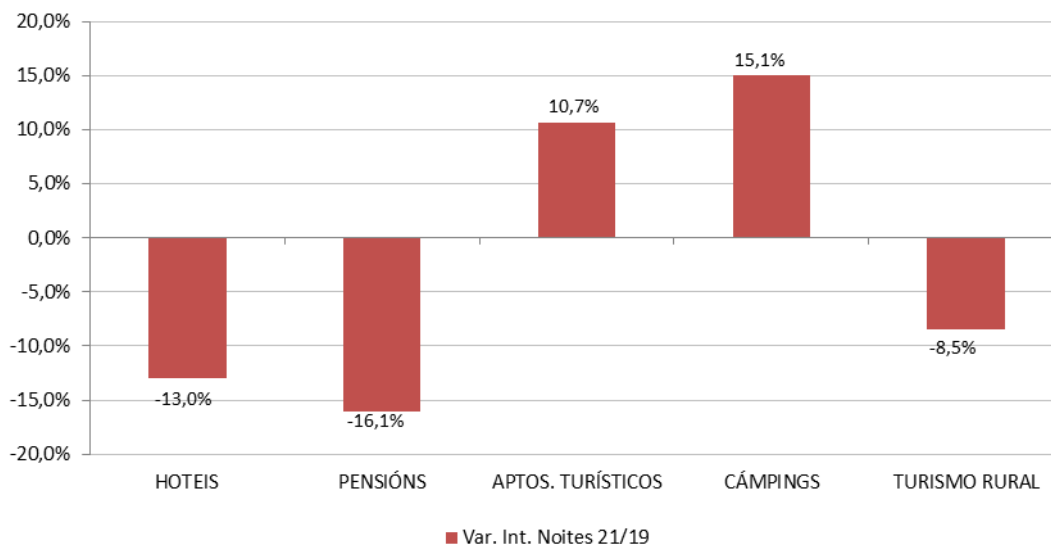
Fig. 2. Peso das diferentes modalidades de aloxamento regrado. Xullo 2021

- Esta estrutura é característica dun período de temporada alta e difire do observado en meses anteriores, se ben neste ano, por mor do comportamento rexistrado a raíz da crise do Covid19 no que os turistas optaron en maior medida por modalidades non hoteleiras fronte aos hoteis e pensións, obsérvase un menor peso relativo do segmento hoteleiro e, paralelamente, un maior peso do ámbito extrahoteleiro. A diferenza non é en todo caso moi notable –en 2019 o peso do segmento hoteleiro situábase no 71% do total da demanda-.
- O comportamento da demanda neste inicio do verán é dispar nas diferentes tipoloxías de aloxamento. Todas elas superan de forma notoria os niveis do pasado ano –con maior intensidade o segmento hoteleiro, cunha suba do 73%, fronte ao extrahoteleiro, que se incrementa de media un 38%- mais presentan unha dinámica diferente en relación ao 2019. O nivel de recuperación varía en función da modalidade de aloxamento.
- Neste sentido, tal como se viña observando nos meses anteriores, son os apartamentos turísticos e os cámpings as modalidades que mellores resultados presentan, superando neste inicio de verán non só as cifras de 2019 –nun 11% os primeiros e nun 15% os segundos- senón tamén toda a serie anterior. O nivel de recuperación é tal que ambas modalidades marcan neste ano

máximos da serie histórica de demanda no mes de xullo, con preto de 120 mil noites os apartamentos turísticos e con case 359 mil noites os cámpings.

Fig. 3. Variación interanual das noites en estab. regrados. Xullo 2021/19, por tipoloxías

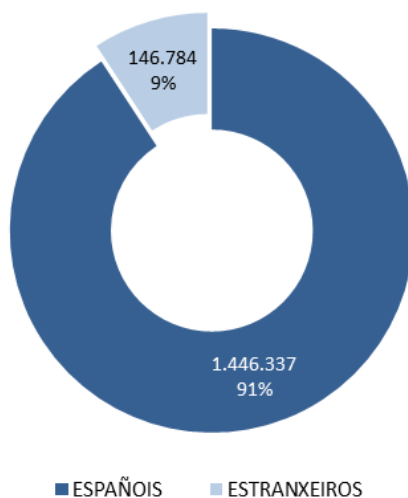

- Nas restantes tres tipoloxías o nivel de recuperación é tamén notable pero de menor intensidade. Todas conseguen resultados importantes que se sitúan en máis do 90% da demanda de 2019 nos establecementos de turismo rural e no contorno do 85% das noites previas á crise nos hoteis e nas pensións. Achéganse aos niveis de demanda que rexistraban a mediados da década pasada.
- Así pois, tal como se viña observando ao longo deste último ano, son as modalidades de menor volume e peso, e singularmente os apartamentos turísticos e cámpings, as que presentan un mellor comportamento en termos relativos. Consólidase dalgunha maneira o cambio de perfil da demanda por canto neste contexto de pandemia optan en maior medida por tipoloxías de aloxamento fóra do hoteleiro.
- A recuperación da demanda provén esencialmente do lado dos viaxeiros aloxados, cifra que sobe de forma importante en todas as modalidades en relación ao pasado ano e tamén en comparación co 2019 no caso dos apartamentos turísticos e cámpings. A estadía media inflúen en menor medida neste contexto.
- A recuperación dos niveis de demanda no ámbito turístico tradúcese neste mes na xeración de case 600 mil novas pernoctacións respecto dos valores do pasado ano, dato que na súa maioría – o 75%- corresponde aos establecementos hoteleiros. Nas restantes tres modalidades o incremento tradúcese na xeración de 96 mil noites nos cámpings, de 35 mil noites nos apartamentos turísticos e de case 19 mil noites no segmento de turismo rural.
- A distancia global respecto dos valores de 2019 sitúase por encima das 110 mil noites, mais neste caso o comportamento varía pois os apartamentos turísticos e cámpings xeran novas pernoctacións –case 12 mil os primeiros e 47 mil estes últimos-.
- A disparidade de comportamento nas diferentes tipoloxías é unha característica que tamén se observa noutras comunidades autónomas, se ben non coa mesma intensidade. Tomando as cifras

globais obsérvase sempre mellor dinámica no ámbito extrahoteleiro fronte ao hoteleiro. Neste último por exemplo todas as comunidades fican por debaixo dos valores de 2019 pero con diferentes distancias –Asturias achégase practicamente ao mesmo nivel mentres que Canarias fica por debaixo do 50% da demanda hoteleira previa á pandemia-.

- Oito destinos superan os niveis de demanda de 2019 nos apartamentos turísticos –A Rioxa presenta a suba máis notoria cun 78%-, tamén oito destinos melloran as cifras no ámbito dos cámpings –marcando Navarra a suba máis destacada, do 45%- mentres que no segmento de turismo rural son doce os destinos de comportamento positivo, que superan os niveis previos á pandemia –rexistrando Castela A Mancha e Aragón as subas máis notorias, de máis do 25%-. Xustamente neste segmento Galicia marca o peor comportamento en termos comparativos pois sitúase no pequeno grupo de comunidades que non conseguiron superar as cifras de 2019 –acontece o mesmo en Baleares, País Vasco, Andalucía e a C. Valenciana-.
- En xullo o 91% da demanda turística regrada corresponde ao turismo de ámbito nacional, segmento que inclúe tanto ao turismo interno -o dos residentes en Galicia- como ao receptor nacional -aqueles que proveñen das restantes comunidades autónomas do Estado-. O 9% restante corresponde en cambio ao turismo internacional. Estas porcentaxes están referidas ás pernoctacións e apenas difiren das rexistradas do lado dos viaxeiros aloxados –neste ámbito o peso do turismo nacional sitúase no 88% e o do internacional no 12%-.

Fig. 4. Peso dos mercados nacional e estranxeiro no conxunto da oferta regrada. Xullo 2021

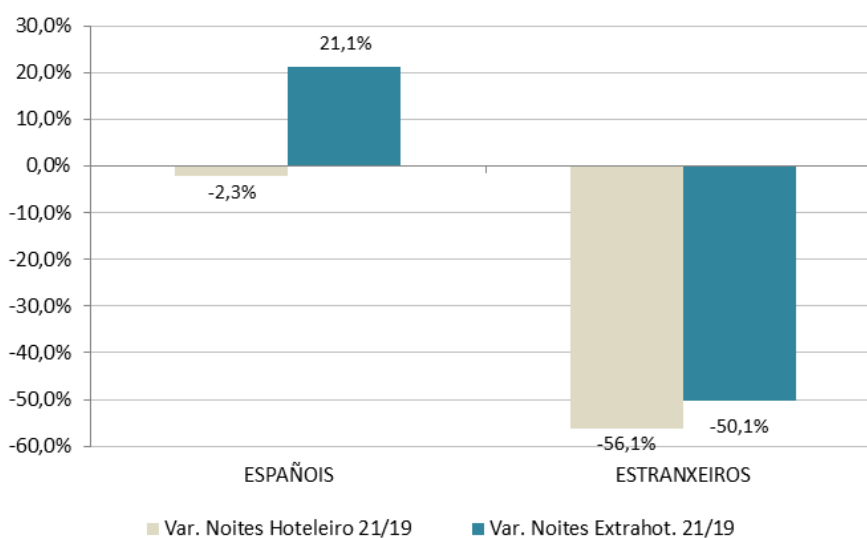

- Esta distribución mantense relativamente estable nos últimos meses, con forte peso do mercado nacional e perda de representatividade do mercado internacional. Sen embargo en xullo cambia o perfil do viaxeiro nacional, no que gaña peso e representatividade o segmento receptor –aquele que procede do resto do Estado e que supón máis do 60% do total no ámbito hoteleiro e en turismo rural- e queda con menor peso o mercado interno. Isto cambia respecto do observado en meses anteriores cando tivo un notable protagonismo o segmento dos residentes en Galicia.
- Neste inicio do verán obsérvase un comportamento dispar dos dous segmentos de mercado. O turismo de ámbito nacional non só mellora as cifras do pasado ano –nun 57%- senón que experimenta un crecemento tal que supera todos os rexistros anteriores e marca un máximo na

serie histórica do mes de xullo con preto de 1,45 millóns de noites –o rexistro máis próximo corresponde ao ano 2017 cando apenas se superaba a cifra de 1,40 millóns-. En relación ao ano 2019 o incremento sitúase no 4,8%.

- O turismo internacional presenta en cambio un comportamento diferente. Mellora as cifras do pasado ano –nun 87% o volume de noites se ben os datos de xullo de 2020 eran moi baixos pois naquel momento o segmento internacional tiña restricións importantes de mobilidade- pero fica aínda lonxe dos niveis previos á pandemia –a porcentaxe de recuperación sitúase no 45%, isto é, en menos da metade da cifra de 2019-. Con preto de 147 mil noites o segmento internacional marca a cifra máis baixa da serie histórica –obviando o dato de 2020-.
- O mellor comportamento relativo do mercado nacional fronte ao internacional provoca un cambio na estrutura da demanda, se ben máis que un cambio o que se observa é un afianzamento do peso do turismo procedente do conxunto do Estado. O mercado nacional en conxunto gaña dez puntos de cuota de mercado, pasando de representar o 81% do total en xullo de 2019 ao 91% actual-. O turismo internacional marca en paralelo un mínimo de peso no conxunto global cun 9% do total das noites –en 2019 supoñía case o 20% do total-.

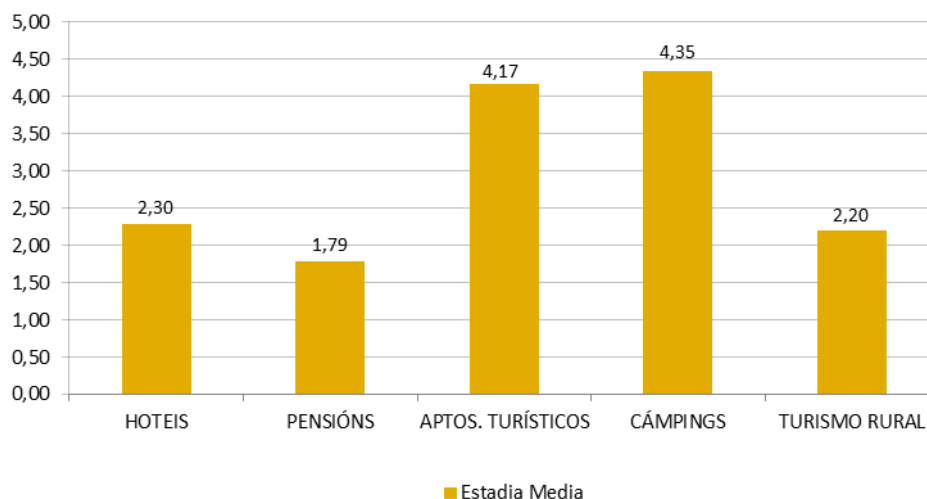
Fig. 5. Var. Int. Noites por procedencia e segmento do aloxamento. Xullo 2021/19

- O mellor comportamento relativo do mercado nacional fronte ao internacional é unha característica que se observa tanto no segmento hoteleiro coma no extrahoteleiro, e en realidade en todas as tipoloxías de aloxamento. O impacto da crise e, en consecuencia, o grao de resiliencia é maior no turismo de proximidade e de ámbito nacional, ficando próximo ao nivel de demanda de 2019 no segmento hoteleiro mais superando nun 21% daquel ano no segmento extrahoteleiro. Esta porcentaxe varía en función da modalidade de aloxamento. Así o mercado nacional supera as cifras de 2019 nos hoteis de máxima categoría –de tres a cinco estrelas-, nas pensións dunha estrela, e nas tres modalidades de aloxamento non hoteleiro –nos apartamentos turísticos e cámpings rexistra ademais máximos da serie histórica-. Fica aínda por debaixo dos valores previos á pandemia, pero próximos a eles, nos hoteis e pensións de unha e dúas estrelas.

- O mercado internacional amosa en cambio peor comportamento e maior homoxeneidade no sentido de que fica moi lonxe dos niveis previos á crise tanto no ámbito hoteleiro coma no extrahoteleiro –en ambos apenas recupera a metade da demanda de 2019-.
- As dinámicas non teñen por tanto a mesma dirección nin magnitude pero tampouco a mesma explicación. A situación actual da pandemia ten consecuencias dispares para os dous segmentos, pois afecta ao mercado en orixe no caso do turismo internacional –obriga de cuarentena á volta da viaxe nalgúns mercados, restricións de mobilidade,..- mais no caso do segmento nacional o que se observa é un incremento das viaxes internas e un cambio de preferencias optando principalmente por modalidades como os apartamentos turísticos, os cámpings ou mesmo o aloxamento en turismo rural fronte aos hoteis –dentro do conxunto dos aloxamentos que aquí se analizan-.
- A estadía media nos establecementos regrados de Galicia sitúase preto de 2,6 noites, cifra que descende nun 5,6% en relación ao pasado ano. En realidade, fóra deste contexto de pandemia, obsérvase que a estadía media cae por vez primeira nos últimos seis anos. Desde o 2016 sobe de forma consecutiva marcando un máximo no mes de xullo do pasado ano con 2,7 noites. O descenso deste ano sitúa a cifra global en niveis case equivalentes aos de 2019.
- As cifras de estadía media varían entre as diferentes tipoloxías. Agora neste mes o valor máis elevado corresponde aos apartamentos turísticos e aos cámpings, que rexistran unha media de 4,2 e 4,4 noites respectivamente. As restantes tres modalidades presentan cifras máis baixas, de 2,3 noites nos hoteis, de 2,2 noites nos establecementos de turismo rural e de 1,8 noites nas pensións.

Fig. 6. Estadía media nos establecementos regrados. Xullo 2021

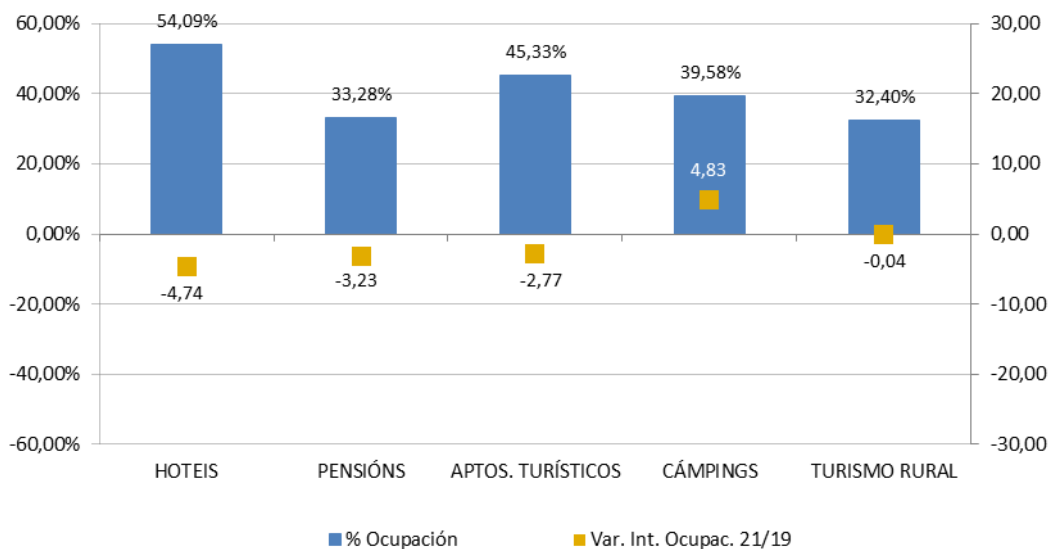

- En termos dinámicos a estadía media varía de forma dispar entre as diferentes tipoloxías. Descende nas pensións e nos establecementos de turismo rural –nestes últimos un 20% en relación ao pasado ano-, mantense en niveis parellos nos hoteis e nos apartamentos turísticos e sobe, en cambio, nos cámpings –un 10% neste caso-.
- A estadía media en Galicia sitúase nunha posición media en relación ás restantes comunidades autónomas. Canarias, con algo máis de 5,6 noites, marca o valor máis elevado en xullo –

circunstancia que acontece en todos os meses agás en febreiro, que se sitúa por detrás da C. Valenciana-. No lado contrario é Estremadura o destino que presenta a cifra máis baixa, con 1,9 noites. Galicia supera neste mes as cifras de sete destinos, mellorando a súa posición en relación a meses anteriores.

- En termos dinámicos a estadía media varía de forma dispar nas diferentes comunidades autónomas. Sobe e mellora en nove destinos –de forma máis notoria en Andalucía e Baleares, máis dun 10%-, mantense estable en dous e descende nos seis restantes –grupo no que se inclúe Galicia-.
- Desde o punto de vista da ocupación a dinámica global cambia levemente respecto do observado do lado da demanda, por mor tamén de cambios e evolucións do lado da oferta.
- En liñas xerais a ocupación sobe e mellora en relación ao pasado ano en todas as modalidades, de forma máis acusada nos hoteis –en case 20 puntos- e menos notoria no segmento de turismo rural –en algo máis de sete puntos neste caso-. Esta mellora en cambio non é suficiente para acadar os valores previos á pandemia, con carácter xeral, agás no caso dos cámpings que superan tamén a cifra de 2019 –en case cinco puntos- e marcan a porcentaxe de ocupación máis elevada da serie histórica cun 39,6% de media mensual.
- Os establecementos de turismo rural rexistran unha porcentaxe próxima á de 2019 –achegándose ao máximo histórico de 2017- mentres que as restantes tres tipoloxías fican por debaixo –en tres puntos no caso das pensións e apartamentos turísticos e en case cinco puntos os hoteis-.

Fig. 7. Ocupación por prazas e variación interanual en estab. regrados. Xullo 2021

- Os hoteis marcan neste mes a cifra de ocupación máis alta de toda a oferta de aloxamento cunha media do 54,1%. No lado contrario a porcentaxe máis baixa corresponde ás pensións –co 33,3%- e aos establecementos de turismo rural –co 32,4% neste caso-.